

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. : กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 เป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบ
มีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยนำหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบ
มีส่วนร่วมตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart มาประยุกต์ใช้ในการวิจัย
ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวางแผน (Planning) 2) ขั้นการปฏิบัติการ (Action)
3) ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation) 4) ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection) ซึ่งผู้วิจัยได้
นำเสนอการดำเนินการตามวิธีการและขั้นตอนการดำเนิน ตามลำดับดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย
2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
ในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. : กรณีโรงเรียนบ้านนาแมต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participant) จำนวน 12 คน ประกอบด้วย
  - 1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน
  - 1.2 ผู้ร่วมวิจัยคือ ครูโรงเรียนบ้านนาแมต จำนวน 11 คน ประกอบด้วย
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านนาแมต
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) จำนวน 85 คน ประกอบด้วย
  - 2.1 ผู้นิเทศ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านนาแมต
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 ซึ่งเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถในการนิเทศ
  - 2.2 คณะครูโรงเรียนบ้านนาแมต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย
  - 2.3 ตัวแทนนักเรียนโรงเรียนบ้านนาแมต ระดับชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1 – 6 จำนวนชั้นละ 6 คน รวมทั้งหมด จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบ
เจาะจง
  - 2.4 ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน
ชั้นละ 6 คน รวมทั้งหมด จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เป็นผู้ปกครอง
นักเรียนตามข้อ 2.3 จำแนกตามพฤติกรรมของนักเรียน ประกอบด้วย
    - 2.4.1 นักเรียนที่ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนสม่ำเสมอ
จำนวน 2 คน
    - 2.4.2 นักเรียนที่ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนปานกลาง
จำนวน 2 คน
    - 2.4.3 นักเรียนที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน จำนวน 2 คน
3. กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา (Target Group) จำนวน 138 คน คือ
นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปีการศึกษา 2561 มาจากนักเรียนที่มีผลการ
ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่อยู่ในระดับผ่าน

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ตามแนวทาง ทั้ง 4 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning)

ระยะที่ 1 สำรวจสภาพและปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เพื่อกำหนดอัตลักษณ์และหาแนวทางในการพัฒนา

1.1 ประชุมวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องและแต่งตั้ง คณะทำงานแต่ละฝ่ายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

1.2 ร่วมกันสำรวจสภาพปัญหาปัจจุบันและความต้องการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียน : คุณธรรม สพฐ. ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)

1.3 ร่วมกันกำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียน เพื่อหาแนวทางในการ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนตามประเด็นปัญหาที่ค้นพบ และกำหนดเป้าหมายของ การพัฒนาเพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีการและกิจกรรมการพัฒนาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ที่สุด

1.4 ร่วมกันศึกษาความต้องการในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักเรียน

1.5 ร่วมกันวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. และกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา

1.6 รับทราบแนวทางและวิธีการพัฒนาร่วมกันโดยใช้กิจกรรม ที่หลากหลายและสอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนบ้านนาแมด เช่น 1) โครงการคุณธรรม 2) กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้องทำดี 3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยการสอนสอดแทรกคุณธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ 4) กิจกรรมอบรมจิตพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมวันสุดสัปดาห์ 5) กิจกรรมพบพระ พบธรรม

1.7 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

ระยะที่ 2 ร่วมกันกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกัน กำหนดแนวทางในการพัฒนาและกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน ตามกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

2.1 การศึกษาดูงาน จัดขึ้นเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รับประสบการณ์จากการศึกษาดูงาน ที่โรงเรียนต้นแบบโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งจะได้นำมาเป็นแนวทางการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน

2.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดขึ้นเพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน โดยเข้าร่วมประชุม ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยวิทยากรให้ความรู้

2.3 การนิเทศภายใน เป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศให้การแนะนำให้กับผู้รับการนิเทศ เกิดความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน และร่วมศึกษา แลกเปลี่ยนการเรียนรู้กันและกัน ผู้นิเทศคือผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้รับการนิเทศคือ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 12 คน

ระยะที่ 3 การวางแผนการปฏิบัติการ

กำหนดแผนปฏิบัติการ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนามาสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินงานต่อไป

2. ชั้นปฏิบัติการ (Action)

2.1 การพัฒนาบุคลากร

2.1.1 จัดประชุมทบทวนแผนการทำงาน ทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตัดสินใจร่วมกันเกี่ยวกับการกำหนดแนวทาง วิธีการ ขั้นตอนตลอดจนการเลือกรูปแบบของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพล. กรณีโรงเรียนบ้านนาเม็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

2.1.2 การศึกษาดูงาน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนต้นแบบโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งจะได้นำมาเป็นแนวทางการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน

2.1.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการบุคลากร พัฒนากลุ่มเป้าหมายให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ในโรงเรียน ณ ห้องประชุมสัตยาบัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 2

2.1.4 การนิเทศภายใน ดำเนินการนิเทศโดยกำหนดให้ผู้อำนวยการ
โรงเรียนเป็นผู้นิเทศและกำกับติดตามการดำเนินงาน เพื่อทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ
และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน และร่วม
ศึกษา แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2.2 แนวทางที่ใช้ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน
คุณธรรม สพฐ. : กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด

การดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม
สพฐ. กรณีโรงเรียนบ้านนาแมด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 2 ได้แก่

1. โครงงานคุณธรรม
2. กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้องทำดี
3. กิจกรรมสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกลุ่มสาระ

การเรียนรู้ต่าง ๆ

4. กิจกรรมอบรมจิตพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม วันสุตลัปดาห์
5. กิจกรรมพบพระพบธรรม

2.3 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยรวบรวมข้อมูลการวิจัยไว้อย่างเป็นระบบไว้นำเสนอผล
การปฏิบัติงานทั้งด้านปัญหา และความต้องการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงจุดอ่อน
จุดแข็ง อุปสรรค ปัญหา ข้อเสนอแนะ ข้อควรปรับปรุง โดยคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญได้
ตรวจสอบเครื่องมือและข้อมูลที่มีความสำคัญและไม่สำคัญต่อผลการวิจัยเพื่อให้ผู้ร่วมวิจัย
ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาในการที่จะนำไปเป็นข้อเสนอแนะ
และตัดสินผลการประเมิน และสะท้อนผลตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

3. ขั้นตอนการสังเกตการณ์ (Observation)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะ ๆ ทั้งก่อนการปฏิบัติ
กิจกรรม ระหว่างปฏิบัติกิจกรรม และหลังปฏิบัติกิจกรรม ทุกกิจกรรม ได้แก่ การศึกษา
เอกสาร การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินงานตามแผน และการนิเทศ
ภายใน โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การประเมินผลและการเก็บข้อมูล โดยใช้เครื่องมือ

ต่อไปนี้ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ บันทึกการประชุม การจดบันทึก และการบันทึกภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ได้แนวทางในการทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านนาแม่ต สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษ อุบลราชธานี เขต 2

4. ขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยดำเนินการดังนี้

4.1 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในขั้นสังเกต มาวิเคราะห์หาประเด็นปัญหาและอุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย จุดพัฒนาระหว่างการ ปฏิบัติงาน โดยร่วมกันวิพากษ์ วิเคราะห์ผลการปฏิบัติตามแผนการที่ได้กำหนดไว้

4.2 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันหาข้อสรุปแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ปรับปรุงจุดด้อย และส่งเสริมจุดเด่นของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนต่อไป

4.3 สรุปและรายงานผลการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. : กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต กรณียังไม่มีประสิทธิภาพ ตามมติ ผู้ร่วมวิจัยก็อาจร่วมกันดำเนินการตามขั้นตอน PAOR ในวงรอบที่ 2 ต่อไป โดยนำเสนอในตาราง 4

ตาราง 4 ตารางแผนปฏิบัติการ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน
คุณธรรม สพฐ.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 2

ขั้นตอน	วิธีการดำเนินการวิจัย	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บ ข้อมูล	ระยะเวลา
<p>ขั้นที่ 1</p> <p>การ วางแผน (Planning)</p>	<p>1. ร่วมกันประชุมวางแผน ปฏิบัติงานร่วมกันระหว่าง ผู้ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2. ร่วมกันสำรวจสภาพ ปัญหาและความต้องการ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนในโรงเรียน : คุณธรรม สพฐ.</p> <p>3. ร่วมกันกำหนด คุณธรรมอัตลักษณ์ ศึกษา ความต้องการในการจัด กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.</p> <p>4. ร่วมกันวิเคราะห์แนว ทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน คุณธรรม สพฐ. โดยสอบถาม สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็น</p> <p>5. รับทราบแนวทางและ วิธีการพัฒนาร่วมกันเพื่อ จัดทำคู่มือการพัฒนา</p>	<p>- คณะครู</p> <p>- ผู้ปกครอง</p> <p>- ผู้วิจัย</p> <p>- ผู้ร่วมวิจัย</p>	<p>- แบบ สัมภาษณ์</p> <p>- บันทึกการ ประชุม</p>	<p>กรกฎาคม 2561</p>

ตาราง 4 (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีการดำเนินการวิจัย	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บข้อมูล	ระยะเวลา
<p>ขั้นที่ 2</p> <p>การปฏิบัติ (Action)</p>	<p>การพัฒนาบุคลากร</p> <p>1. กระบวนการ PLC เพื่อระดมความคิด รวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน</p> <p>2. การศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบ คุณธรรมการ Best Practice การจัดกิจกรรมโรงเรียนตัวอย่าง เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รับประสบการณ์จากการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.</p> <p>3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคุณธรรม</p> <p>4. การนิเทศภายใน</p>	<p>-เอกสาร คู่มือ</p> <p>-โรงเรียน</p> <p>ต้นแบบ</p> <p>-ผู้วิจัย</p> <p>-ผู้ร่วมวิจัย</p>	<p>-แบบสัมภาษณ์</p> <p>-แบบสังเกต</p> <p>พฤติกรรม</p>	<p>สิงหาคม</p> <p>2561</p>

ตาราง 4 (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีการดำเนินการวิจัย	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บข้อมูล	ระยะเวลา
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (Action)	แนวทางในการจัดกิจกรรม พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักเรียนในโรงเรียน คุณธรรม สพฐ. 1. โครงการคุณธรรม 2. กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้อง ทำดี 3. กิจกรรมสอนสอดแทรก คุณธรรมในกลุ่มสาระการ เรียนรู้ต่าง ๆ 4. กิจกรรมอบรมจิตพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม วันสุด สัปดาห์ 5. กิจกรรมพบพระพบธรรม	คู่มือการจัด กิจกรรม พัฒนา คุณธรรม จริยธรรม นักเรียน -ผู้วิจัย -ผู้ร่วมวิจัย -นักเรียน -ผู้ปกครอง	-แบบ สัมภาษณ์ -แบบสังเกต	สิงหาคม -ตุลาคม 2561
ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกต การณ์ (Observa tion)	1. ร่วมกันสังเกตและบันทึก การดำเนินงานแต่ละกิจกรรม 2. สังเกตพัฒนาการของ นักเรียน 3. บันทึกผลการปฏิบัติโดยใช้ แบบสังเกตพฤติกรรม 4. นิเทศติดตามผลการดำเนิน กิจกรรม		-แบบ สัมภาษณ์ -แบบสังเกต แบบสอบถาม	สิงหาคม -ตุลาคม 2561

ตาราง 4 (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีการดำเนินการวิจัย	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บข้อมูล	ระยะเวลา
ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผล (Reflection)	1. ประเมินระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน 2. ให้ข้อมูลย้อนกลับในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามวงจร PAOR เพื่อการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้ดีขึ้น/นำประเด็นที่ยังไม่พัฒนามาดำเนินงานในวงรอบที่ 2 3. สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน 4. พัฒนางวงรอบที่ 2	ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย นักเรียน ผู้ปกครอง	-แบบสังเกต -แบบสอบถาม คณะครู ผู้ปกครอง -แบบสัมภาษณ์ -ภาพถ่าย	ตุลาคม 2561
วงรอบที่ 2 ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning)	ประชุมเพื่อนำผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 วิเคราะห์เพื่อพัฒนาในวงรอบที่ 2	-ผู้วิจัย -ผู้ร่วมวิจัย	บันทึกกรประชุม	พฤศจิกายน 2561
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (Action)	จัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: โรงเรียนบ้านนาแมด 1. โครงการคุณธรรม 2. กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้องทำดี	-ผู้วิจัย -ผู้ร่วมวิจัย -นักเรียน -ผู้ปกครอง -คู่มือการจัดกิจกรรม	-แบบสังเกต -แบบสัมภาษณ์	พฤศจิกายน 2561 -มกราคม 2562

ตาราง 4 (ต่อ)

ขั้นตอน	วิธีการดำเนินการวิจัย	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บข้อมูล	ระยะเวลา
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (Action)	3. กิจกรรมสอนสอดแทรก คุณธรรมในกลุ่มสาระการ เรียนรู้ต่าง ๆ 4. กิจกรรมอบรมจิตพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม วันสุด สัปดาห์ (เพิ่มวิทยากรจาก ภายนอกเป็นผู้ให้ความรู้ แก่นักเรียน)	-ผู้วิจัย -ผู้ร่วมวิจัย -นักเรียน -ผู้ปกครอง -คู่มือการ จัดกิจกรรม	-แบบสังเกต -แบบ สัมภาษณ์	พฤศจิกายน 2561- มกราคม 2562
ขั้นที่ 3 สังเกต การณ์ (Observa tion)	1. ร่วมกันสังเกตและบันทึก การดำเนินงานแต่ละ กิจกรรม 2. สังเกตพัฒนาการ ของนักเรียน 3. บันทึกผลการปฏิบัติโดย ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม 4. นิเทศติดตามผลการ ดำเนินกิจกรรม	-ผู้วิจัย -ผู้ร่วมวิจัย -นักเรียน -ผู้ปกครอง	-แบบ สัมภาษณ์ -แบบสังเกต แบบสอบถาม	พฤศจิกายน 2561- มกราคม 2562
ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผล (Reflection)	1. ติดตามผลการดำเนิน กิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน 2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ 3. ประชุมสรุปและรายงาน ผลการดำเนินงาน	ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย นักเรียน ผู้ปกครอง	-แบบสังเกต -แบบ สอบถาม คณะครู ผู้ปกครอง -แบบ สัมภาษณ์ -ภาพถ่าย	มกราคม 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการจัดเก็บข้อมูลในครั้งนี้จำแนกเป็นประเภท ลักษณะของเครื่องมือ วิธีการสร้าง และการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้เลือกใช้เครื่องมือและวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยคัดเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.1 แบบสังเกตพฤติกรรม
- 1.2 แบบประเมินความพึงพอใจ
- 1.3 แบบสัมภาษณ์

2. วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

- 2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสังเกตพฤติกรรม
  - 2.3 สร้างเครื่องมือตามโครงสร้างที่กำหนด
  - 2.4 นำเครื่องมือที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา รูปแบบและการใช้ภาษา จากนั้นจึงเสนอแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของคำถามกับการพัฒนาคุณธรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ
  - 2.5 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
  - 2.6 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเสนอในลักษณะค่า IOC เท่ากับ 1.00
3. แบบประเมินผลการนิเทศภายใน มีลักษณะเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สำหรับการนิเทศภายใน ในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

- 1) ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมิน

- 3) ดำเนินการสร้างแบบประเมิน
- 4) นำแบบประเมินเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
- 5) นำแบบประเมินที่แก้ไขและปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณา

ตรวจสอบคุณภาพ

6) ปรับปรุงแก้ไขตามขอเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดทำแบบประเมินฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

7) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเสนอในลักษณะค่า IOC

4. แบบสังเกต มีจำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสังเกตกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการและในการดำเนินงานจัดกิจกรรมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

ฉบับที่ 2 แบบสังเกตกลุ่มเป้าหมายในการร่วมกิจกรรมในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

- 1) ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดขอบข่ายการและสร้างแบบสังเกตให้ครอบคลุม

สิ่งที่ต้องการ

- 3) นำแบบสังเกตเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
- 4) นำแบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ มาปรับปรุง

แก้ไขแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย

4.1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไชยา ภาวะบุตร

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

4.3) นายวิรัตน์ ท้าวดอน ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

4.4) นางเปรมวดี คำภาพันท์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแก้งเหนือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

- 4.5) นายสุดใจ แต่งสะอาด ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านนาแม่ต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2
- 5) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดทำแบบ
สังเกตฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
- 6) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเสนอในลักษณะค่า IOC
เท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
เสนอผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาแม่ต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 2 เพื่อขออนุญาตในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการหา
แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. และขอความ
อนุเคราะห์ท่านผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ตลอดจนคุณครูทุกคนเป็นกลุ่ม
ผู้ร่วมวิจัย
2. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
ประกอบด้วย 1) ขั้นการวางแผน (Planning) 2) ขั้นการลงมือปฏิบัติ (Action) 3) ขั้นการ
สังเกตการณ์ (Observation) และ 4) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)
3. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการ
ทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยใช้เครื่องมือ
ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบบันทึกการประชุม และแบบ
สังเกต เก็บรวบรวมพฤติกรรมต่าง ๆ ที่คุณครูและผู้ที่เกี่ยวข้องตามกระบวนการ
และขั้นตอนของการพัฒนา แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล
ในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล
จากส่วนต่าง ๆ ดังนี้

การศึกษาสภาพปัจจุบัน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปผลจากแบบบันทึก
การประชุมและกิจกรรม การสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู นักเรียน

คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง การสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมประชุม
เชิงปฏิบัติการของครู การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน และการสอบถามความคิดเห็นของ
ผู้ร่วมวิจัย ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนนักเรียนในการจัด
กิจกรรม สรุปแบบประเมินผลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องให้คะแนนตามเกณฑ์และ
หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอข้อมูล
ในรูปตารางประกอบความเรียงซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินระดับ
คุณภาพ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 103) ดังนี้

- 4.51 – 5.00 หมายความว่า มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายความว่า มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
- 2.51 – 3.50 หมายความว่า มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายความว่า มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
- 1.00 – 1.50 หมายความว่า มีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

เกณฑ์พิจารณาการให้คะแนนระดับความคิดเห็นในแบบสอบถาม ดังนี้

- 5 หมายความว่า ระดับความคิดเห็น มากที่สุด
- 4 หมายความว่า ระดับความคิดเห็น มาก
- 3 หมายความว่า ระดับความคิดเห็น ปานกลาง
- 2 หมายความว่า ระดับความคิดเห็น น้อย
- 1 หมายความว่า ระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้
  - 1.1 ค่าร้อยละ
  - 1.2 ค่าเฉลี่ย
  - 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน